

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1.º NÚM. 120

BARCELONA: DIMARS 2 DE MAIG DE 1899

EDICIÓ DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIES Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA: Edició del vespre... 1 pta. al mes | ESPANYA... 4 ptes. trimestre
Edició del matí... 1 pta. al mes | Fora d'ESPANYA... 9 ptes. trimestre
Paquet de VINTICINCH NÚMEROS... 75 cèntims
Anuncis, esquelas, remittes y reclams, a preus convencionals. Per l'edició de vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a las sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matinalada.

Anuncis del dia
Sant Antanasí, b. dr. y Santa Zóe m. r.—Festa nacional
Sants de demà: La Invençió de la Santa Creu.
Quaranta hores: Acañad a la Iglesia de Religiosos de Fillos de Maria, (Ensenyansa).—S'exposa a las sis del matí y se reserva a dos quartes de vuit y tres de la tarda.—Pom: comensan a l'Església de Nostra Senyora dels Angels, de Religiosos de Sant Domingo.
Dort de Maria: Fa la visita a Nostra Senyora dels Angels, a sa l'eglesia.
La Missa d'avuy: Es la de Sant Antanasí, b. y c.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D. E. Lozano.— 1 maig
Hores d'observació: 9 matí; 8 de la tarda.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 765 mm.
Temperatures: Màxima: 32.1 sol; 21.0 ombra. Mínima: 18.1 sol; 11.3 ombra.—Termòmetre tipo: 19.4; 20.0.—Vigila en 24 hores: 0.00.—Aigua evaporada en 24 hores: 4.40; 0.00.—Grans d'humi-
tats: 73.6; 70.1.—Vents: Direcció: SE; SO. Velocitat per h: 2.5; 4.0.—Estat del cel: Despejat.—Al-
vols: Classe: Cum. Cantitat: 0.0; 0.0.—Observacions particulars:
Sortida del Sol, 5 h. 0 m.—Posta, 8 h. 57 m.—Lluna plena: Sortida, 22 h. 41 m.—Posta, 10 h. 50 m.

DON EMILI MATHEU Y JACAS

Mort'l día 18 del passat abril

(A. C. S.)

Sos afilits germà, germanas, cunyada, fillastres, nebots, nebotas, nebots y nebotas polítics, es-
sins y demés parents, al recordar a sos amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua, 'ls hi pregan que'l tingan
present en lurs oracions y 's servescan assistir als funerals que'n sufragi de la seva ànima celebraran
avuy, dimars, a las deu del matí, a la parroquia Iglesia de Sant Pere de las Puellas.

Las missas acabant del ofici y després la del perdó

Lo dol se despedeix a la iglesia.

No s'invita particularment.

EL INDIO

24, CARME, 24

NOVETATS PERA ESTIU

S'ha rebut complet assortit en

Sederia, Llaneria y Fantasias de cotó
PREUS EXCEPCIONALS

ACABA DE SORTIR

Les presons imaginaries per PERE COROMINAS
Un volum de més de 200 pàgines. DOS pessetas.

De venda a "L'Avenç," y principals llibrerias

Sanejament d'edificis

Water-closets, lavabos, tuberias, sifons de descàrrega automàtica, ven-
tiladors, filtres per aigua.

Los sistemes més perfeccionats y econòmichs

Dannis y Grau. Premi de la Academia d'Hygiene de Catalunya. Montesión, 19

Als arquitectes y mestres d'obras

L'establiment més barat que s'ha vist en RAJOLAS DE VALENCIA y demés
materiais per a la construcció d'obras, es al carrer ARIBAU, NÚM. 63, (esquerra del
canal).—Joseph Coral, Barcelona.

REGALO ALS PINTORS

4 quadros. Tela ab bastidor de 100 per
0 cts., sis rals. Los demés articles a
preus reduhits. Capellans, núm. 4, roció.

Agitació protestant a l'Austria

La lluita entre alemanys y txechs que
sotmougués los fonaments del imperi
austriach, acaba de pèndrer una nova
forma: de nacionalista se converteix en
religiosa. Fa ja una pila de dies que la
tempesta s'ocupa ab interès creixent de
agitació, en sentit protestant, promo-
vuda pels alemanys d'Austria, al crit
de: *¡separemnos de Roma!* Se parla de
constituició de grans Lligas per fo-
mentar las conversions al protestantis-
me; de fulles que aquestas Lligas es-
tampan a centenars de milers per tota
Austria; de meetings en los que hi
honen part los més famosos oradors
germanistas; de poblacions enteras
se abjuran del catolicisme. Y avuy,
més parla de la creuada empresa
de catòlics austriachs, capitanejats
per sos bisbes, a fi de contrarrestar la
mpanya anti-catòlica dels pangerma-
nistas.

A primera vista sembla que'n tro-
m davant d'un nou conflicte que ve a
sar més en perill la vida del imperi
austriach. Sembla una nova llaga en un
sacrosant, aprop de descompondre's.

Més, un estudi detingut, ens posa de
manifest que la lluita religiosa no es
més que una de tantas manifestacions
del problema, que, en la política austri-
acha resumeix tots los problemes: la
lluita de las nacionalitats y, en espe-
cial, la lluita entre alemanys y txechs.

Alguns anys ençà, l'element germà-
nisch exercia dintre l'Austria un predomi-
ni absolut. Las nacionalitats no ger-
mánicas veyan desconeixuts tots los seus
drets com a pobles. Los alemanys de
Austria no s'accontentaven ab exercir
una completa hegemonia política y eco-
nómica, sinó que volian absorvirho tot,
unificarho tot, ofegar totas las manifes-
tacions de las nacionalitats eslavas per a
consequir que l'Austria fos tota igual:
ben rasa, ben lliure, germànica fins al
moll del osseu.

Tart d'hora, sempre arriba'l dia de
la justícia y cauen los tirans y s'obran
pas las causes santes. La constituició de
la Confederació germànica, que deixà
als alemanys d'Austria abandonats a
sas propies forasas, coincideix ab la crei-
xensa del moviment nacionalista txech,
preparat desde'l primer ters d'aquest
sigle pel gran historiador y gran pa-
triota Polaxtri y allavors pot dirse que
comensà la lluita entre'ls dos pobles.

Lo poble alemany era rích y tenia'l
monopoli de la industria austriacha; lo
poble txech era pobre, dedicat exclusi-
vament a la agricultura y sufria dels
alemanys la servitut económica, que esla
pitjor de las servjuts. Per aquí comen-
sà la lluita. Lo poble txech, empès per

las crisis agrícolas, comensà a dedicarse
al comerç y a la industria, y, dintre
poch temps, los alemanys tingueren en
ells un rival poderós y comensaren a su-
frir las consecuencias d'una forta com-
petencia mercantil.

Desde aquest punt lo sol del poderit
alemany comensà a mear a la posta. La
preponderancia dels alemanys minvà
cada dia. Las reivindicacions del txechs
s'afirmaren cada jorn ab major forsa.

Lo conflicte Taafé volgué, inútilment,
armonisar los interessos dels dos pobles.
Lo comte Badeni donà la primera satis-
facció a las aspiracions dels txechs ab
la publicació de las ordenansas bilin-
gües, combatudas ab tanta energia pels
pangermanistas, que's vegé obligat a
abandonar lo govern. Caygué'l comte
Badeni, però subsistiren las ordenansas,
y'l comte Thun, son successor, després
de fer mil esforços per arribar a una
concordia, ha reconegut de quina part
estava la rahó y de quina la intran-
sigencia sistemática e injustificada y s'ha
decantat de la banda dels nacionalis-
tas txechs.

Los pangermanistas, davant la im-
minencia de la total cayguída de son pre-
domini, aconsellats pel despit y ab lo
cor ple de rabia, han comensat la cam-
panya furiosa que ja fa dos anys té en
continua agitació l'imperi austriach.

De primer, tractaren d'imposarse en
lo Parlament. Frescos están en la me-
moría de tots los records d'aquellas ses-
sions borrascosissimas, en que 'ls dipu-
tats anavan a cops de puny y en que
havia d'intervenir diariament la forsa
pública en las sessions de las Cambras.

Veyent que ab aixó no's sortien ab la
seva, la emprengueren per altres in-
drets, prenent una actitud francament
revolucionaria y separatista. Abans de
tolerar lo triomf de las reivindicacions
txechas y de que dins de l'Austria dis-
fruti la nacionalitat txeca iguals drets
que la germànica, están disposats a pre-
dicar la separació y a treballar per a la
anexió a Alemanya.

Quan la mort d'en Bismark, s'entre-
garen los pangermanistas a grans man-
ifestacions de dol, dirigint comunica-
cions al govern prussí en las que, des-
prés de plorar la mort del gran defensor
de la patria germànica, manifestaven
que dins de l'Austria hi havia un poble
alemany separat de la gran patria la
que tenia'l deber de redimirlo de la
esclavitud que sofria. D'allavors en-
davant, han sovintejat las manifestacions
separatistas y la anexió a Alemanya ha
sigut l'ideal dels pangermanistas radi-
cals, capitanejats per en Schönerer, en
Wolff y Iro.

Y arribem a la agitació protestant
d'aquestos dias. Los diputats del grup
catòlic y 'ls antisemitas, s'han posat,
en lo Parlament, al costat dels naciona-
listas txechs. Ab aixó n'hi ha hagut
prou per a que 'ls pangermanistas ata-
quessin en tots los tons a la Iglesia ca-
tòlica com a enemiga declarada y predi-
quessin la conversió dels alemanys de
Austria al protestantisme, per ser la re-

ligió del imperi alemany, qui ha de
deslligarlos del esclavatge que, segons
ells, sofreixen.

La activitat de que donan mostra en
aquesta campanya es extraordinaria.

Aussiliats per algunas societats pro-
testants d'Alemanya, han montat verda-
deras agencias de conversió al protes-
tantisme y han utilitat tots los medis
per fer propaganda.

Més, ningú podria negar que 'ls tí-
tànics esforços dels pangermanistas
donan per are uns resultats ben magres.
Havien anunciat que per Pasqua, a Pra-
ga solzament, deu mil catòlics s'hau-
rian convertit al protestantisme, y a ho-
ras d'are, no arriban a quatre cents los
que s'han sortit del catolicisme. Y es
ben natural que sigui així. Se necessita
tot l'apassionament de que han donat
provas los pangermanistas per creure
de bona fe que 'ls nou milions d'alemanys
catòlics que's comptan a l'Austria, ab-
dicarien de sas conviccions religioses,
de la fe de sos antepassats, d'aquells
sentiments que'stán per demunt de tots
los interessos y las passions de la terra,

perque s'extingeix lo predomini que en
la política austriacha havian tingut fins
are y fa respectar la seva personalitat
nacional lo poble txech.

Fins las iglesias protestants austri-
acas han comprés que'n lo moviment ac-
tual la religió no era més que una care-
ta y que'l fi dels agitadors no's altre
que preparar la desmembració del impe-
ri austriach. En lloch de donar faci-
litats per a las novas conversions, han
continuat exigint las mateixas solemn-
itats que abans per l'ingrés en lo pro-
testantisme, y, avuy com sempre, s'ha
d'acreditar una completa instrucció re-
ligiosa y restan prohibidas las conver-
sions colectivas.

Si algun dupte's tingué respecte al
caràcter polítich de l'actual agitació
protestant, bastaria fixarse, per esva-
hirlo, en que únicament presenta algu-
na gravetat, fins al punt de que'l Go-
vern ha tingut que pendrer precaucions
energicas, en la frontera alemanya. Y no
s'ens parli per a contradiure de l'acti-
tud dels catòlics y especialment del cle-
ro austriach, ja que's més que natural
que no permaneixin indiferents davant
la propaganda anti-catòlica y anti-
patriòtica dels pangermanistas.

En una proclama publicada per la So-
cietat Evangélica d'Alemanya «Gustav
Adolph y escampada ab profusió per
Austria, s'hi llegeix:

«L'Austria no's mesquem mitja alemanya
y ha de serne completament. La mura-
lla que deté lo desenvollopament del poderit
alemany, es la nació txeca: aquesta na-
ció, douchas, ha de ser aniquilada. La
Prussia ha de germanisar aquest poble!»
Aquestas afirmacions ens proven claram-
ent que'l crit *¡separemnos de Roma!*
que avuy lleans los pangermanistas, es
un crit de despit y de rabia, es un crit
que vol dir: ¡joxefem al poble txech y,
si aixó no's es possible, separemnos de
Austria.

FRANCESC CAMBÓ.

LA CASA DE COMERS DE MANILA SERRA Y OLIVER

de la que es soci-gerent D. J. Oliver Bauzá

Trobanse a Barcelona accidentalment y a instancias de varis amichs, se de-
cideix a admetre en comissió poders per administració y compra-venta de fincas
urbanas y rústicas, tan a las provincias filipinas, com a Manila, cobrar dipò-
sits, etc., etc.

Laforja, 11, Sant Gervasi.—De 8 a 11 matí

J. MARSANS ROF.—Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2

Zarzaparrilla de Múnera

Se recomana para curar ab éxit las malaltias humorals

La Zarzaparrilla Múnera purifica la sanch, enforteix los nervis y dona vitali-
tat a tots los òrgans y funcions del cos.
Aquest producte está acreditat en todas las poblacions d'Espanya.
Hi ha tres mides de frascos: los grans son de cabuda 700 grams; los mitjans de
350, y'ls petits de 250.
Preparació al engrés y de Vins Xarops medicinals.

Farmacia de Joseph M. Múnera.—Passeig de Gracia, núm. 24.

Home a l'aygua!

I

Lo «Vulcano», vapor de 4.000 tonela-
das, classificat de primera al Lloyd y
ab una forsa de 1.500 cavalls nominals,
que desenvolupa sa excelent máquina
de triple expansió, se trobava el 24 de
septembre ab l'ancla a pico, solts los
caps que'l subjectaven a la boya de l'an-
dana y lleans espessos núvols de fum
per l'ampla boca de sas duas xamane-
yas.

El capitá dalt del pont, llest de pa-
pers, abarrota de càrrega per a las An-
tillas y ab gran número de passatgers,
indica'l práctic ab una senya qu'havia
arribat l'hora.

Sonà'l telégrafo: la máquina com una
bestia feroçeta que's ven en llibertat,
al sentir el vapor a las vàlvulas, lleans
dos ó tres esbufecs potentissims, crui-
xi ab grinyolaments desagradables, girà
l'arbre de l'hélix, y'l soroll de las pri-
meras paladas batent l'aygua, s'uní
al trinch, trinch monótono del molinet
de vapor que pujava lentament l'ancla
al costat del barco.

Y'l «Vulcano», airo, borbotant fum
negrissim, trepidant ab las revolucions
del servomotor, grave y seré com un co-
lós satisfet de sa forsa, travessà l'an-
dana ab magestuosa indiferencia, y la
sirena de vapor xiulava ab sons de des-
pedida, y la bandera enlayrada al pal
de popa, baixava y pujava molt poch a
poch, fins tres vegadas, y de las mura-
s de lo castell de popa, y del combés, mil
mecedors s'agitaven al vent trasmetent
los seus adeus als que quedaven a terra.

II

Nou dias després, qualsevol qu'ha-
gués vist al «Vulcano», no hauria pen-
sat pas qu'era'l mateix magestuós barco
que sortí dias ençà, seré, lleans
glopadas de fum negre per sas enlay-
radas xamaneyas... no; lo «Vulcano»
havia perdut la gravetat y ballava so-
bre las onas com una llanxeta de tres al
quarto, fent reverencias ridicolas y al-
sant a la millor l'hélix a dos metres
de l'aygua, girant vertiginosament ab
giravols impotents.

Y quinas bandadas, Deu meu!
A bordo no's podian donar quatre pa-
ssos sens imminent perill d'anar de cap
contra d'alguna de las muras, si no'l
deturava abans qualsevol maquinilla,
que allavors lo que's perdía en distan-
cia se guanyava ab lo topament, com ho
explicava més científicament lo capitá:
«la dureza del cos avocat está en rahó
inversa del quadrat de la distancia...» y
veusho aquí!

Cosa que si no aliviava las bossogas,
portava un poch de bilsam consolador... als esperits.

Dos dias feya que durava aquella ba-
tussa del barco contra'ls elements.
Se menjava de «hambres»... ¡es clar!
Qualsevol resistia aquelles balansadas
de 45 graus!

Al mestre cuynier se li va vessar a
sobre una caldera digna de Gargantua
y plena d'aygua bullenta, que deixà al
infelis escaldat com un pollastre y roig
com un cranch bullit.

Ab lo que, prudentment, los altres
oficials de *re manuductoria*, abandon-
aren ab tanta pressa com modestia lo sa-
grat indret, fugint de la crema.

De la pisa no tenim que parlarne;
las trencadissas se succehian ab descom-
soladora freqüencia, y totas las nenas
bel passatge havian reunit jochs de fire-
ta ab los trossos de la vaixela perduda.

Sortian los plats de las suspensions-
Cárdano, com si fossin balas de Matísson,
y, en aquells dos dias de perdurable re-
cordació se registraren a bordo un pa-
rell de dotzenas de fracturas de major
quantia, amen d'an centenar de nassos
esclafats, luxacions de tals ó quals ex-
tremitats y morats, ó equimosis que deya
lo fisich.

III

Y eran las quatre de la tarde, si ha-
via de creures a la que pica l'oficial de
guardia en lo campanar del pont.

Y acudi l'altre oficial a substituir lo
quarto, pujant penosamente l'escalera del
pont, seguit del agregat, un jovevet que
en prou feyna arribava als 15 anys.

Pres lo sant y senya, y agafats als
barrots, enrahonavan del tema actual.
L'estat indecorós del mar, y l'estat en-
cara més indecorós de la taula de popa
y del abús de la vianda.

De prompte, al castell de popa, s'ohiren
crits esglayadors. Una veu més alta,
veu d'home de mar, que dominava la
dels elements, cridà:

—Home a l'aygua!

Y de tots los indrets sortí'l passatge,
abocant sobre'ls costats del barco,
lleans al mar cadiras, salvavidas,
taulons, tot lo que's tenia a mà.

L'agregat s'abalansà per la banda de
babor.

Lo náufrech passà pel costat del bar-
co... però no era un home... ¡alguna
Doul nó... era una pobre nena!

¿Que passà per l'ànima d'aquell altre
noy?

Deu ho sabrà.

Desaparegué per la barana, a temps
que l'oficial manava máquina ençà, y
cridava al timoner:

—A la via, firme!

IV

L'agregat nadà, nadà com un deses-
perat cap ahont creya que's trobava la
nena.

Arribà al seu costat.

Lo náufrech, gracias a las faldille-
tas, se sostenia sobre l'aygua.

—No tinguis por nena, agafat al meu
coll.

La nena obehi y parà de plorar.

A naquell moment, lo xiulet del va-
por se deixà ohir lluny, molt lluny.

—Que no tardin... Senyor... que no
tardin... me canso! no puch més...

Lluitava, lluitava ab desesperació,
peró se li paralitzaven los braços.

—¡M'enfonzo... m'enfonzo!

Y s'enfonzava!

Una vegada... dugas...

A la tercera, lo xiulet de vapor ronc,

com si gemenés, portà als seus ohidos
l'últim eco d'un món que s'abandonava.

Notas científicas

En una conferencia donada per M. Ca-
mil Flammarion, sobre lo llamp, ses ca-
pitxos y victimas que produheix, extra-
yem aquestas dotes ben curiosas.

Segons las estadísticas, lo número de
morts desde 1854 al 1895, es a França
de 3.435 homes y 1.395 donas. Aquesta
galeria del llamp s'ha atribuït a mol-
tas causas, electricitat orgànica, ves-
tits, etc., pro lo probable es que sia de-
gut a que hi han menos donas que ho-
mes en los travalls del camp y de conse-
güent están menos exposadas als efectes
ó fenòmens elèctrics.

Da las estadísticas presentadas per
M. Flammarion resulta que'ls paisos mon-
tanyosos son los més castigats per lo
llamp. Aquest fenomen s'explica fàcil-
ment: en la montanya se forman ab més

frequència les tempestats i llurs habitants estan més a l'interior que en les planes abans les cases abundants més de conseqüent es més difícil en cas de tempestat arribar a elles. Així se explica que a París i en el departament del Sena s'han relacionat poquíssimes les desgràcies causades per les llamps.

Las víctimas de las tronadas, mortis ó feridas, pueden clasificarse por el siguiente orden: 1.º Sotiles arbores. 2.º En pie camp, sobre tot portant objectes de ferro, l'arada, eynes de treball, etc., ó tenint la brida dels animals. 3.º En las casas aisladas. 4.º En las iglesias sobre tot si s'aguanten la corda de la campana que's fatoca mentre dura la tempestat. 5.º En las casetas de guardas de ferrocarrils. 6.º En las ciutats.

Los ejemplos que citó el conferenciante per probar las estranías de los llamps son bon curiosos. Vens aquí alguns. L'últim passat a Concelles les Sones, Mlla. Philomano Escalbert, de 19 anys, Adèle Deulafre, de 22 y Mil. Legère, de 44, estaven arrossegats en una garbassa de blat, en dia de tempestat, quan caigué un llamp que matà a Mil. Legère. En quant a las joves companyas se las va trobar sanas y salvas, sense sabates als peus, ni mica de roba sobre son cos.

Una violenta tempestat, escriu Mr. Wander, se formà sobre lo poble de Beugnon (Deux-Sèvres). Jo'm trobava en una casa de camp, al mateix temps que dos noys de 12 ó 13 anys. Aquests últims s'estaven a xopluch sota un porxo de l'estable, abont hi havia 25 caps de bestia. Davant d'ells se trobava un pati que formava pendent cap a un gran aigua-moll en lo que s'alava un gros olm. Tot d'un plegat una bola de foc grossa com una poma va aparèixer al ull del olm y va anar descendint de branca en branca y baixà pel tronch del arbre fins que arribà a terra y comensà a rodolar lentament per lo pati, semblant buscar un camí entre les regatons de l'aigua arribant així allí abont s'estaven los nens. Un d'ells va tenir coratge per tocarla al peu; tot seguit se senti una trègona detonació que va fer tremolar las parets de la casa y los dos noys van esser tirats a terra. Passat l'espaunt vam corre a plegarlos admiratissos de trobarlos sens la més petita ferida. En cambi, lo llamp havia mort onze caps de bestia.

Altres casos cita verament extraordinaris, als que la ciència encara avuy no sap dar una explicació satisfactoria.

Las horas de sol a España

M. H. König ha publicat fa poch, un treball sobre aquesta qüestió. Ha fet us dels dats de 130 localitats, la major part situades a Inglaterra y a l'Europa central. Més de 40 estacions incloses han proporcionat dats recollits en 10 anys. Y unas 30 localitats, dats d'un ó dos anys.

D'un modo general, las horas del sol aumentan lentamente de las islas Británicas cap al Est, y més rápidamente cap al Sud. En l'Inglaterra septentrional se compten anualment 1.200 horas de Sol, mentre que'n la part meridional se n'obtenen 1.600. A Alemania se'n compten 1.600, a Austria 1.800; en la costa del Adriàtic y a Italia 2.500 y en lo centre d'Espanya 3.000.

Resulta, donchs, que Espanya es dels països que gosa de més sol, lo qual es que per lo vist lo sol no va acompanyat d'altres qualitats que'n fan bona feita.

Preparacions pera platejar metalls

Composició pera platejar l'arab: Nitrat de plata. 3 parts. Clorur sòdic (sal comuna). 2 » Cromor tartàro. 210 » Barrejat y ab un drap un xich humit fregar lo metall.

Altres mixelures:

Aigua destilada. 6 a 10 parts. Clorur de plata. 14 » Oxalat de potassa. 21 » Clorur sòdic. 30 » Cloridrat amoníac. 75 »

Fregar lo metall ab un drap enrotllat ab aigua líquida.

Concerts de Greef

III

Abans d'anarsen de Barcelona el pianista de Greef va donar un concert extraordinari el diumenge a la tarda, en el que hi prengué part com a concertista de violí en Crickboom, mestre molt apreciat en tal instrument y sempre aplaudit a Barcelona.

Y així va combinar-se un programa en qual primera part, pera piano sol, hi havia las Variacions series de Mendelssohn, la Pastoral y'l Capriccio de Scarlatti y'l Capriccio y fuga sobre l'Aleste de Gluck, obra de Saint-Saens, aquesta última ja tocada per de Greef en el primer concert, una de las més hermosas y més ben interpretadas que li hem sentit aquesta temporada en el Teatre Lirich al pianista belga.

Lo millor del concert estava, per així, en la segona part, ab la Sonata pera violí y piano de César Franck, tocada per Crickboom en la part de violí. Es aquesta sonata una obra monumental de la música dita de camera, enals dos temps, Fantasia y Finale, principalment, son de una sèrie y d'una elegància que difícilment se troben igualades en las obras musicals de més renom del mateix gènere.

El públic concurrent al Teatre Lirich va assaborir ab vera fruïció la Sonata de César Franck, aplaudint ab entusiasme tots els quatre temps que la componen, principalment la hermosíssima Fantasia y'l Finale, exquísit que van haver de repetir els concertistas després d'haver sigut cridats moltes vegades en mitj dels aplaudiments de tot el públic.

En Crickboom la coneix y la executa per modo admirable aquesta música, y si tingues més tot, si resultés més intensa, ab més força la seva execució, l'efecte artís-

tich arribaria ja al punt de perfecció total a que hagin arribat els millors concertistas; perquè, per lo que toca a la interpretació distingida y seria, y al art de treure a la llum y ab tota claretat el tresor de poesia estotjat en els temps de las grans obras de la música de quartet, ja no's pot pas demanar més.

Prou qu'han saltat a la vista aquestes qualitats indiscutibles en tots els concerts d'aquesta classe de música qu'ha organitzat fins ara en Crickboom a Barcelona, y per aquesta raó y en tal concepte ha meregut y mereix l'aplausa incondicional y reconeixement dels amateus de Barcelona.

Diumenge, ab motiu de sentirli novament la grandiosa Sonata de César Franck va demostrarli'l públic abont cop aquestos sentiments d'admiració, justa y mereceda, al mestre consumat en la música del quartet.

E. S.

La Administració de Correus y Telégrafos franceses

Ab l'intent tan sols de donar exemple a quin' necessiti, publicuem la següent carta:

Paris 23 d'abril de 1890.

No val comparar aquesta administració ab la nostra, ni puch ferho, ja que si'm posés a dir mal de la d'Espanya, seria qüestion de may acabar; no vull tampoch citar lo fet de que aquí no's perdien las cartas com a la nostra terra: lo meu propòsit es solament lo de donar notícia d'un fet que m'ha succeït aquest mitj dia a la sucursal de Telégrafos del Grand Hotel, boulevard des Capucines.

Hi havia anat a posar un telegrama, y al sortir m'hi vaig descurar la cartera, hont hi tenia diners, documents y algunas targetes de premsa pera telegrafiar. Quan va succeir-me això era un quart de una. Donchs al arribar a casa meua, a las dues de la tarde, ja'm vaig trobar un avís en lo que se'm pregava d'anar a la compaña telegràfica pera recollir una carta perduda per mi a la sala l'espera. Lo esmentat avís anava en una fulla impresa, lo que prova que l'Administració francesa es prou previsor per pensar en los casos que's poden presentar.

En cambi, a Espanya es ben segur que'l que hagués trobat la cartera, sens hagués fet córrer los billetes pel seu compte, se'l hauria guardat esperant que'l reclamessin, no cuidantse pera res d'avisar al propietari, encare que, com en lo meu cas, s'hagués trobat documents que l'identificassin.

Crec, donchs, un deber meu l'enviar des d'aquestes columnes un elogi als empleats y un altre al ministre de Correus y Telégrafos per la seva previsió y pel bon ordre ab que marxen los esmentats serveys.

P. C.

DESDE BILBAO

24 abril 90.

Galantment convidat per la Junta de Govern del Centre Vasch, vaig disfrutar ahir de las festes ab que's commemorava sa inauguració.

El puntal més ferm sobre que descansa el partit biskaitarra, es el catolicisme, y la primera base de son programa polítich, enaltir y propagar la religió. Per lo tant, al tractarse de celebrar l'inauguració de la nova societat, realment nacionalista, per més que obertament no s'ho declarin, van pensar, ants que tot, en fer festes religioses y aquestes van ser solament. Se celebraren en lo Santuari de la Mare de Deu de Begonya, cap ahont ja molt abans de la fundació d'una immensa gentada hi feya viya, omplint de gom a gom las naus del temple al començar la missa. Va oficiar l'ilustre sacerdot y decidit nacionalista don Resurrecció Maria de Azkue, acompanyat dels senyors Artigas y Cortés. L'Orfeó Euzkera cantà la gran missa en mi bemol de Esclava, moreixent, junt ab l'orquestra, justos elogis per lo magistratament que compliren son comés.

Ab molta elegància y en llengua vasca, el R. P. Ezeizuma, encarregat del sermó, desenvolupà l'encertat tema de demostrar la impossibilitat d'estimar a la Patria sense adorar a Deu, y per lo tant la precisió de ser ben catòlic per ser bon vasch. Va donar fi a la sagrada funció lo cant de la sublim «marxa de Sant Ignaci», quinas magnificències y bellessas nos deixà assaborir son autor senyor Arin, dirigint-la ell en persona. La lletra d'aquesta marxa es en euskar y original del senyor Arau.

Ja era més de mitja nit que l'Esglesia tothom va passar a la plassa de la República, situada darrers mateix del Santuari. Allà devien lluir ses habilitats de lleugeresa y agilitat los spata dancaris de Berri, que venen a ser per son caràcter institució popular, com els xiquets de Valls de Catalunya, però fent exercicis molt diferents. Els spata dancaris, a la música de timbals y flautols, fan un ball molt tipich y original acompanyat de salts inverosímils y altres menes de treballs molt difícils y entretinguts de veure. L'espectacle no podia resultar més sujestiu; el dia era esplendent y hermós, y allà a ple sol, al mitj d'una rodona de gent qu'aplaudí, ab frenesi sos variats exercicis; aquells joves viskains que ja competien en virilitat y robustesa, se disputaven també de bona fe'l aplausos del públic ab la netedat y precisió dels ràpids moviments y passos de tant característich dansa.

Durant tot el dia va onejar en eis balcon del Centre una hermosa bandera roja ab eis escuts de las set regions euskarianas.

Els salons de la Societat se convertiren en menjadora, y sols així van poder entaular-se la passat de 400 socis que s'havien suscrit pel dinar. Després de benehir las taules el senyor Azkue, segons antiga costum vascongada, va començar el dinar en mitj de las més fransas manifestacions d'allegria y entusiasme que fins en los rostres se traslluhia.—Es impossible decontar, sobre tot las calurosas demostracions que's feren als timbalers que durant el banquet van entrar en el local tocat marxas patrióticas. Ab un frenetich espetech d'aplausos y un seguit d'aixordadors irris se'l donà la beninguda. També varen ser rebuts ab aplausos variis telegramas que de diferents punts se rebieren felicitant a la nova societat.

Com que las autoritats de Bilbao son molt espartadissas y per un no res se creuen ab dret de castigar la més petita demostració patriótica, la Junta del Centre, pera evitar compromisos y complicacions, va prohibir discursos y brindis, lo que va ser una verdadera llástima, puig nos privà de sentir l'autorizada paraula de las personalitats allí reunidas. Unicamente el popular y notable poeta euskar en Felip d'Arce y Botia, va llegir en euskar una hermosa poesia patriótica titulada «Xpo eta Parex», que va ser justament ovacionada. Y va acabar la festa la lectura del acta inaugural, que va fer el digne president de la societat y distingit literat Sr. Arriaga.

En diadas com ahir se ven clarament que onca viu l'esperit de la nació, se sent reftar y una falaguera esperança encoratja y alessa, voleyent acullir ab entusiasme espontani, las novas ideas que poden salvar a aquesta hermosa terra de sa ruina y aniquilament. Al pobre n'hi ha prou ab desparitament, fentli obre los ulls a la rahó, que com digué un de nostros poetas «pobla que mereix ser lliure si no li donan s'ho prou».

Ha sigut aplaudida fins el vinent mes de maig, l'aparició del nou diari El Correo Vasco, que devia sortir ahir, per no estar enllestits los treballs que reclaman la seva publicació.

Se preparan en aquesta villa grans festes comemorant las gloriosas jornadas del 2 de maig de la guerra civil y de la del francès. Sembla estrany que pensin en festes aquesta gent espanyola en semblant diada, portant encara del pels desastres passats! Son espanyols, no cal dir més.

Revista bursátil

Lo moviment dels valors durant l'última setmana, presenta dos aspectes ben determinats: l'un que's refereix a las Rendes de l'Estat y l'altre pels valors locals.

El Deute a per 100 interior, a mesura que s'acostava la liquidació de fi de mes, anà perdent terreny, y ab tot y que la dobla ha sigut molt lleugera per l'alcaldia, la tendència de baixa continúa acentuantse, fins arribar a cotisar als volts de 62'00. Ja en plena liquidació, al operarse quasi exclusivament per fi de maig, l'esperit del corrent tornà a referse y entrant de nou en la corrent d'alta dissipat al vespre quedà a 63'00.

Madrid, durant tota la setmana, en la cotització del interior, ha sigut un curs molt indecis, fluctuant continuament, lo que prova l'insignificant d'aquesta plassa. De retró la nostra Bolsa també se'n ha ressentit y en ocasions ha detingut eis seus impulsos, però al repondre l'alta, agat decididament la devantera y logrà imposar-se. En cambi Paris, llerat d'algun petit retrocés, ha sostingut continuament lo cambi de l'exterior, semblant, més aviat, quedar disposat a prosseguir en aquest sentit.

Las Cúbas, que també sentiren l'influència del interior al venir la caygada, han rescabalt altre vegada bona part del terreny perdut, però l'aspecte del corré es poch animat, degut en bona part, a que las transaccions en aquest valor s'han encunat molt bastant.

Las Filipinas que desde l'última amortització venian mantenint-se als rededors de 80'00 en l'última sessió de Bolsa van sofrir una baixa d'un enter, per haverlas sotrat Madrid a 78'25.

Las accions de ferrocarrils son gayre bé els únics valors locals que segueixen donant joia. La tendència d'aquestos continúa sent obertament favorable al alza. Las compres del arbitratge han vingut succeint-se sense interrupció, lo qual indica que els mercats estrangers adquireixen tot lo paper que se'l hi envia.

La mateixa baixa del 4 per 100 interior que en altres ocasions hauria produït un fort retrocés en aquestos valors, aquesta vegada aguantat hi ha donat sentit els seus efectes, de modo que bé pot dirse, següent encare dintre de l'alta, y que si circumstancies de molt més no venen a cambiar la situació, aquesta no ha fet tot lo seu canvi y lo més probable es que segueixi.

Las obligaciones, en general, totes bastant encalmadas; eis seus preus varien molt poch dels que varen quedar cotitzats l'altre setmana.

El cambi de francs, oscilant entre 19 y 20'00, tipo al que ya sembla ha començat a consolidarshi.

Noticias de Barcelona

La festa del primer de maig, durant lo que regnà un temps més propi del estiu que de la primavera, va transcórrer ab una gran calma y sense que tinguessin lloch las manifestacions que s'organitzaven altres anys, en semblant dia.

Ab tot, no deixà d'haverhi cert moviment en algunas societats de treballadors. En la nit del diumenge se celebraren en lo Centre de Societats Obreras y en lo Grupo de Corporaciones de la mateixa classe, situats al carrer d'Amalia, las anunciadas reunions preparatorias de la festa del primer de maig, haventse acordat la celebració d'aquesta ab meetings y vetlladas.

Com a resultat d'aquestes y altres reunions, allà a las deu d'ahir mati se varen reunir en carrers apartats algunas collas de obrers que's dirigiran al Teatre del Circo Barcelonés, ahont devia tenir lloch un meeting socialista. Una de las collas duya una bandera enfundada.

En tot lo dia no s'hagué de posar correctiu a cap abús dels obrers que han volgut celebrar la festa del primer de maig, que han sigut en nombre relativament escàs, puig ja la immensa majoria han comparegut al treball com de costum.

De regrés de Madrid, en l'express de dijous vinent, arribarà a Barcelona l'insigne novel·lista santanderí don Joseph Maria de Parada, qu'és proposat passar alguns dias en nostra ciutat, hontatjantse al Hotel Continental.

Diumenge demati se celebrà al Asil de la Casa de Lactancia y Cuna de Barcelona, la junta general anual de socis protectors, en la que, després d'aprovar-se eis comptes del exercici anterior, també per unanimitat s'aprova que s'inauguri en la lípia de honor del Asil lo nom de don Joan Coll y Pujol, per sos mèrits concrets com a soci protector d'aquella institució.

Acte seguit se procedí a la renovació de la meytat de la Junta directiva, havent quedat constituïda en aquesta forma: President honorari, senyor marqués de Peñaplata; president efectiu, don Joan Coll y Pujol; vis-president primer, don Claudi Rigol y Pi; vis-president segon,

don Jaime Blanch Riera; contador, don Joan Millat y Vidal; vis-contador, don Ramón Codina Langlin; tesorero, don Joseph Mata Casas; vis-tesorero, don Bernardí Martorell Falc; secretari, don Jaume Trull y Thomàs; vocals: don Joan Puig y Saladrías, don Matías Muntadas, don Mariano Puig y Valls, don Antoni J. Bastinos, don Artur Gallart y don Antoni Vallés Masferrer.

S'ha concedit la pensió anual de 182'50 pessetas als esposos Joseph Mas Perich y Marta Farbos Prat, ab motiu d'haver mort en acció servey un soldat fill d'ells. Dita pensió ha quedat consignada a la Tresoreria d'Hisenda d'aquesta provincia.

Avuy, a las dues de la tarde, tindrà lloch a Figueras la obertura del «Concurs agrícola y industrias anexas. A la esmentada hora, se reunirán a las Casas Consistoriales de aquella ciutat los assistents a la festa, dirigintse des'allí al lloch hont està instalada la Exposició.

Diu La Correspondencia de Valencia que l'autor del barbero verdit allí en una sastreia del carrer de la Pan, envia dintre de dos bagals-mundos las pessas robadas a Barcelona en lo vapor «Canalejas». Quan la mercaderia arribà aquí fou venuda per un dels lladres motejat Sagasta a un sastre, per 85 pessetas, essent son valor de noucentas a mil.

Lo jutjat intervén en l'assumpte.

Per lo ministeri de la Guerra se ha disposat que los individus de la recluta voluntaria procedents d'América del Sud, que vengueren repatriats de Cuba y Puerto-Rico, puguin embarcars en los vapors de la Compañia Transatlántica, pes començat el Estat y tornar al punt de sa procedencia.

Ab motiu de l'Exposició provincial de Gant, baix lo patronat del príncep Albert de Bèlgica y organizada baix los auspicis del govern de la provincia de Flandes Oriental y de la ciutat de Gant, sa capital, se celebrará en lo mes de setembre un Congrés d'alimentació, ab Exposició internacional de productos alimenticis.

Poden demanarse programas y tota mena d'informes útils, dirigintse als consuls y agents consulars belgas, així com a la Administració de l'Exposició provincial, boulevard Leopold, 47, Gant (Bèlgica).

Lo Sindicat provincial de fabricants de anissats y licors de Valencia, ha acordat adherir-se a la Comissió gestora de Barcelona, pera recabar del Govern providencias que millorin l'actual conflicte dels sucres que a tantas industrias afecta.

Lo dijous passat, a un llaurador de Sitges qu'estava dormint dessota d'un arbre, una serp que feya un metre y mitj de llarg, li enroscà al coll, començant a escanyarlo.

Al donar-se del perill s'aixecà y cridà als companys de treball del camp immediat, y aquests, després de fer esforços, lograren treure-li la serp y matalia immediatament.

Dijous se donarà en lo teatre Romea una funció extraordinària a càrrec de la Tertulia Catalana, posant-se en escena a més de la comedia d'en Colomer «Tot es mal que mata», per primera vegada en aquell teatre i sentit y hermosissim monòlech català de nostre volgut amic l'eminent poeta don Ramon Píó y Campamar «Un de tants».

Lo cobro de la pensió anual de 1.825 pessetas a que té dret donya Joana de la Peña Gran, hont se troba el tinent coronel don Francisco de la Peña, y qu'es realitza a la Tresoreria d'aquesta provincia, tindrà lloch ara a la de Sevilla, per haverho demanat l'interessada.

Han arribat a Barcelona pera verificar compres: Don Joseph Carrera y don Joseph Espayol, de la casa «Viuda de L. Carrera», de Villena; y don Salvador Amorós, de Villena també.

S'ha concedit a don Miguel Vieta, de Barcelona, patent d'invenció per cinch anys, per un procediment pera fabricar blocs pera fonògramas.

Hem rebut la Guia Oficial del servey diari terrestre y marítim d'aquesta Administració principal de Correus corresponent al present mes de maig.

Hem rebut la fulla «El Mundo Latino», suplement al folletó «Los proyectos de actualidad, asuntos hispano americanos», y prospecte de un diari intercontinental, que tindrà per objecte la unió y lliga de la casa latina, que's proposa fortificar sa influencia universal y fer frente al increment cada dia més poderós de la rassa asaxona, no pera preparar una lluita, sino pera evitarla, tenint-se a ratlla y en perfecta armonia las dugras rasses.

Havem tingut lo gust de veure la preciosa joia que per subscripció iniciada pel Consistori dels Jochs Florals de Barcelona, alguns catalans entusiastas de l'institució dedicada als Jochs Florals de Colonia. Consisteix la joia en un graciós branquelló de tarongina ab las flors y conellades de plata mate y ls tronquets y fullas d'or mata de diferents matissos. L'obra ha sigut primorosament treballada en los acreditats tallers d'orfeveria dels senyors Viuda y fills de Francisco Cabot.

Una representació del Consistori, composta dels senyors Mathen y Planas y Font, va visitar al Alcalde ab l'objecte de mostrarli dita joia, que mereix, per la fiuor y la riquesa del treball y'l bon gust ab que ha sigut presentada, eis elogis del doctor Robert, com ha meregut los de totos los que la person que l'han examinada.

Per la premsa del temps, lo Consistori ha sentit que no pogués, com desitjava, ser exposada la joia, donchs demà mateix deu ser exposada a Colonia.

S'ha publicat lo número corresponent als mesos de maig y juny d'aquest any, de la Revista que publica la «Asociación Artístico-Arqueológica Barcelonina», baix la direcció de don Pelegrí Casades y Gramates, que conté lo següent sumari:

I. Estudios epigráficos. Vicissituds d'una polémica de crítica històrica, en lo sigle que està per acabar, pel excelentissim senyor don Manuel B. de Berlanga.

II. Descripción de la iglesia y convent de Sant Francesch de Barcelona, segons lo manuscrit del Pare Comes.

III. Anals inèdits de la vila de la Selva del Camp de Tarragona, per mossén Joan Pié, prebete.

IV. Domingo Theotocopuli (el Greco), per don Guillém J. de Guillén-García.

Serian un quart d'una d'aquesta nit passada quant los pitos de foc al·larmaren a la ciutat, si be afortunadament no sigüé casí res.

La causa ha sigut, que, a dita hora, los empleats de l'estació de Fransa s'adonaren que començava a cremar una estiva de sacas de caps de cotó, pera netejar las màquines, que hi havia prop del embarcador que separa lo tancat de la estació, del caminet que passa prop de la fincena de Alcaldia del Paroch.

Quant los bombers arribaren allí ya casi estava apagat per los empleats.

La sessió de Música vocal religiosa que devia celebrar la Institució Catalana de Música el dissapte passat y que per coincidir ab l'estreno del «Weather» en el Liceu no pogué celebrarse, es donarà dimecres, dia 3 del corrent, en son local Sagristans, 7, a las nou de la nit.

En lo programa figuren obras de Guerrero, Victoria, Mozart, Haendel, Bach, Perosi, Mas y Palestrina, algunas de las que's donen a conèixer per primera vegada a Barcelona.

Ahir se reuní la Junta Provincial del Cons presidida per don Dari Romen. Segons sembla la Junta va pendre lo acord de no acceptar las inclusiones individuals, admesas per la Junta municipal, per considerarse qu'el dret dels sollicitants no està prou justificat.

Las vintist mil exclusiones, sembla que foren aprovadas.

Aquesta nit en lo tren expés surten pera Madrid don Albert Rusiñol, don Manel Bertrand, don Ederich Ralola, y don Llorens Maza, que van a Madrid en nom del Foment pera gestionar en primer terme la solució favorable de la petició que feren las corporacions de Barcelona a fi de que's concedís l'autonomia económica a la Junta d'Obras del Port.

També's proposa aquesta Comissió instar lo plantejament del servey interior de paquets postals que tant interessan al comerç y a la industria del país.

Durant lo mes d'abril los ingresos de condus han aumentat ab 151.000 pessetas sobre'ls del mateix mes el any passat.

La recaudació en los Escorxadors ha pujat aquest darrer mes a 501.510'85 pessetas lo que representa 85.125'15 d'aument sobre lo ingresat en lo mes d'abril del any 1893.

L'Enginyer Agrónom de la provincia ha acobat la inspecció que li va ordenar la Direcció general d'Agricultura als establiments d'horticultura y jardineria. Resulta que existeixen a la provincia 83 centres dedicats al comerç de plantas vivas.

Formada la lista s'ha remès a la Superioritat a fi de que agrupats los horticultores que tingan las condicions determinadas en lo Conveni de Berna se'ls faciliti la exportació.

A aquest fi's circularà la lista oficial a las Compañias ferroviarias pera que aquestes admetin plantas sols dels establiments incris.

Enterat lo Dr. Robert de la denuncia feta per un periódic local, de que un repatriat havia sigut maltratada a las oficinas municipales, ha donat adreces pera que si's comprova, siga castigat ab tot lo rigor lo autor d'aquest fet.

De las averiguacions practicadas, resulta que la responsabilitat es sols d'un porter sent completament estranyys ella, los empleats de las secretarias del Municipi y el Alcalde.

Tots los fabricants e industrials gravissimament perjudicats per l'impost sobre'l sucre, tracten de fer una gran manifestació a la comissió que surt avuy, a las vuyt del vespre, pera Madrid, a fi de recabar dels poders públics la rebaxa de dit impost.

L'Alcalde ha remogut l'expedient de construcció del mercat de vram, disposat que ben aviat paga voreus aquell realitat.

Segons lo criteri que te avuy l'Alcalde aquest mercat tindrà'l caràcter de dipòsit de la vram pera ferhi la inspecció facultativa, y a la vegada d'escorxador de la destinada al consum públich.

Lo senyor Falqués té ja l'encàrrec de projectar las gabias pera l'acondicionament de la vram que sigui portada a n'aqueix mercat.

MONUMENT DEL PORT

Embarcaciones arribadas desde matutina fins al mitj dia

De Marsella, 24 horas, vapor Jativa, de 730 toneladas, capitá Lloret, ab efectos a la orde y 6 pasatgers.

De Marsella, 10 horas, vapor correo Reina Maria Cristina, de 3.633 toneladas, capitá Casanary, ab carrach general de trazit pera Buenos Ayres.

De Gijón, 6 dias, vapor austro-húngar Adriático, de 836 toneladas, capitá Gerolich, ab 1.872 toneladas carbó mineral a la orde.

De Ceta, 20 horas, vapor León de Oro, de 273 toneladas, capitá Mora, ab efectos a la orde y 1 pasatger.

De Mahó, 22 horas, vapor correo Menorquina, de 555 toneladas, capitá Ginart, ab efectos a la orde y 73 pasatgers.

De Cartagena, 6 dias, pailebot Estela, de 66 toneladas, capitá Guerrero, ab efectos a la orde.

De Habana y Almería, 23 dias, vapor J. Jover Serra, de 2.311 toneladas, capitá Larraga, ab carrach general y 114 pasatgers.

De Sevilla y escalas, 8 dias, vapor García Vinuesa, de 733 toneladas, capitá Muñoz, ab efectos a la orde y 14 pasatgers.

De Torrox, llaut Carmen, ab 2.2.0 kilos toques.

De Vinaroz, llaut Nueva Encarnación, ab vi y garrofas.

De Hamburgo, 14 dias, vapor alemán Génova, de 881 toneladas, capitá Matzen, ab efectos a la orde.

De Amberes y escalas, 11 dias, vapor inglés Georgian, de 676 toneladas, capitá Waelton, ab efectos a la orde.

Despatadas ahir

Lo senyor Silvela's hi ha contestat que era impossible complaure'ls.

Los ministerials estan segurs de que'ls gamacistas apoyaran al Govern, tant al Senat com al Congrés.

Nombrament

Avuy s'ha firmat lo nombrament del general Bargés, pera Capità general de las Canarias.

Se troba un xich indisposat lo ministre de Gracia y Justicia.

Maniobras

Toledo.—Han celebrat las maniobras los alumnos militares.

Aquellas han resultat brillants.

La salut dels alumnos es perfecta y estan contentissims.

La alimentació es excelent.

Incendi

Viena.—A Buda-Pesth s'ha declarat aquesta matina una horrible incendi en una fabrica d'espelmes y savons.

Han quedat destruits 17 edificis ahont hi estavan amagatzemadas grans cantitats de materias grassas.

Hi ha 7 bombers ferits.

Las perdudas materials pujan a uns quants milions de pessetas.

Los voluntaris americans

Washington.—S'ha autorisat al general Otis, pera licenciar als voluntaris americans.

Voladura d'una fabrica

Nova-York.—Com a consecuencia de la vagada de minayres del districte de Cour Aterio (Estad d'Illah), hi ha que lamentar un accident desagradable.

Los amos, considerant posadas en rahó las pretensions dels minayres, van aumentaloshi 'ls salaris: pero dos de aquells se van negar a despedir als obrers que no pertencian al Sindicat ni a reconexer a aquest com a mediador entre amos y treballadors.

Lo disgust entre uns y altres va anar creixent, fins que 'ls obrers van apoderarse a Canonicreek d'un tren, carreganthi 900 lliuras de materias explosives y anantse a Wardenner ferer volar una fabrica, dugas minims y vairs edificis.

Hi han moltas desgracias personals y las perdudas materials son considerables.

Mort d'un torero

Madrid, 1, 4:50 tarde.

Diuhen de Valencia:

A las duas d'aquesta tarde, ha mort, a consecuencia de las feridas rebudas ahir al toril d'aquesta capital, lo torero «Fabril».

La premsa yanqui

Madrid, 1, 5 tarde.

La premsa de Washington diu que si la habilitat diplomática dels yanquis se sembla a la valentia demostrada per las tropas nort-americanas, la pau, sigui com vulga, no minvará la gloria de haver acabat la guerra filipina en sols tres mesos.

Cap a la pau

Madrid, 1, 5:35 tarde.

Comunican de Manila, que a l'entrevista celebrada entre'l professor Schumann, comissionat yanqui y lo coronel Argüelles, aquest va insistir en que la pau q'ues tota que dur a cap, devia ser honrosa pels filipins, responhent Monsieur Schumann que una vegada reconeguda la soberania americana, tot lo demés seria facil.

Los senadors liberals

Madrid, 1, 6:30 tarde.

Avuy han visitat al senyor Sagasta varis dels senadors liberals que ahir resultaren elegits.

En Sagasta se mostra molt satisfet dels resultats obtinguts, encara que lamenta certes y determinadas derrotas.

Segons ell, ascendeixen a 50 los senadors liberals, los quals units a la part no electiva, suman 110.

Se diu que varis senadors ex-ministerials dels elegits no reuneixen condicions.

Lo partit liberal fará una enérgica campanya sobre'l particular.

CARBONS

Telegrama facilitat per la casa Almirall Cardiff:

Lockets granat. . . 239 chelines a. f.

Idem monet. . . 183

Newcastle. . . 186

Bolsa de Madrid

Madrid, 1, 3:40 tarde.

(De la casa Marsans Rof)

1 per 100 Interior contat. . . 1365

fi de mes. . . 63-70

próximo. . . 60-60

Exterior. . . 7-65

Dente amortizable. . . 78-90

Cubas 1893. . . 57-55

Cubas 1890. . . 57-55

Aduanas 5 per 100. . . 91-50

Filipinas 6 per 100. . . 76-50

Banco de España. . . 21-60

Tabacos. . . 21-60

Cambisí París. . . 19-50

Curs del Interior a Madrid (8355)—70-75.

Bolsa de París

París, 1, 2:15 tarde.

Exterior Espanyol 4 per 100. . . 60-60

Renda francesa 3 per 100. . . 1-22

P. C. Nord d'Espanya. . . 191-00

P. C. M. Z. y Alcant. . . 279-00

Cubas prioritat. . . 255-00

Cubas 1893. . . 290-00

Bolsa de Londres

Londres, 1, 4:42 tarde.

(De la casa M. Arnús y Compañía)

Exterior Espanyol 4 per 100. . . 60-60

CURS DE CAMBIS EN ALZARAS PLASAS

Curs del Exterior a París: 59-90—75-95—64-10—59-85 y 60-10.

Curs del Exterior a Londres:

Butlletí Bursatíl

Barcelona 1 de Maig de 1898.

SESSIO DEL MATI

Curs del Interior: 63-75—85—77—80—63—70.

A las 10 tancat

Norts. . . 48-40

Cubas 6 per 100. . . 57-55

5 per 100. . . 63-25

Orenses. . . 12-60

Sant Joan. . . 30-80

París. . . 19-50

Londres. . . 30-20

Se tanca a las 4 tarde

Madrid, 1, 4:42 tarde.

4 per 100 Interior a 4 mes. . . 63-82

4 per 100 Exterior a 4 mes. . . 63-75

Banco Colonial fi de mes. . . 63-75

P. C. Nord d'Espanya. . . 48-40

P. C. M. Z. y Alcant. . . 45-50

Orenses fi de mes. . . 12-60

Cubas 6 per 100 contat. . . 57-55

Cubas 6 per 100 contat. . . 57-55

Emp. Aduanas 5 p. 100 contat. . . 91-50

Banco de España. . . 21-60

4 per 100 Amortizable contat. . . 76-50

Emp. Filipinas 6 p. 100 contat. . . 76-50

Catalana General de Credit. . . 19-50

Francia, vista. . . 19-50

Lliuras, vista. . . 30-20

Obligacions comptat

Municipal 6 per 100. . . 63-82

Norts. . . 48-40

Segovia 5 per 100. . . 52-50

Almanas 5 per 100. . . 52-50

Id. adhocidas 3 p. 100. . . 52-50

Id. adhocidas 12. . . 52-50

Sant Joan de los Abadeses 5. . . 48-40

Francia 6 per 100. . . 48-40

5 per 100. . . 48-40

Cédulas 6 per 100. . . 76-50

Roda a Reus 5 per 100. . . 42-15

Orenses. . . 30-20

Cambis sobre l'extranger

Londres 90 dít. . . 19-50

4 a la vista. . . 19-50

90 dít. . . 19-50

París a la vista. . . 19-50

PREU DE L'OR

OR ESPANYOL

Centens Alfons 1400.—Centens Isabellins 1400.—Monedas de 20 pessetas 1400.—Unas 1500.—Or monet 1000.

Nota.—Aquests preus son de compra.

OR EXTRANJER

Buenos Ayres.—Prima 00-00 per 100

ULTIMA HORA

DE 4 A 5 TARDE

4 per 100 Interior: 63-77.

Cubas, 6 per 100: 63-75.

Cubas, 5 per 100: 57-55.

Norts: 48-40—48-40—48-40.

Francia: 48-40.

SESSIO DE LA NIT

Curs del Interior: 63-92—85—87—90 y 92.

A las 7-15 tancat

4 per 100 Interior. . . 63-90 d.

Norts. . . 48-40 p.

Francia. . . 48-40 p.

Cubas 6 per 100. . . 63-75 p.

Cubas 5 per 100. . . 57-50 p.

Francia vista. . . 19-50

Lliuras. . . 30-20

Estacions enotécnicas

Londres

Es interessant consignar que'ls interessats al comerç de vins, protestan contra'l recarrech que s'ha imposat al vi. Lo dimecres passat, la «The Wine and Spirit Association», celebrá un meeting, al que per un acord s'acordá: primer, protestar contra l'augment de drets, pero, que pel ministre del Tresor al objecte d'obtenir un augment de 420.000 lliuras al presupost d'ingresos, cantitat insignificant comparada ab la totalitat del presupost inglés, pero que representa un 30 per cent d'augment al que fins ara pagavan los vins, lo que perturba en gran modo lo negoci: segon, que una comissió de comerciants presentí al ministre una copia del acord anterior y disconteixi totas las queixas y reclamacions del comerç.

Los oradors que van pendre part al meeting, unánimement van fer constar l'injusticia de gravar solament una part del comerç inglés, la perturbació que produhirá en la marxa dels negocis y la consegüent baixa als rendiments de las Aduanas. Lo perill de la fabricació de vins artificials, y finalment manifestaren que únicament podia ésser just un recarrech que gravés als vins proporcionalment al seu valor.

D'altra part los australians treballan pera conseguir que'ls vins procedents de las colonias inglesas s'han exceptuats dels nous recarchets. En una conferencia que van tenir los representants ab lo ministre, van obtenir d'aquest, la promesa de que'l govern inglés tindria en compte aquesta reclamació. Ademés 55 membres del parlament, quasi tots de la majoria, han firmat un document a favor de las peticions dels australians.

Es, donchs, probable, que lo dilluns vinent, dia en que tindrà lloch la segona legislació dels pressuposts, resulti alguna modificació en los drets del vins. Si aquest fos afavorit los australians, deixant subsistir lo recarrech per los vins d'altres procedencias, los drets que sufirían los nostros foren grossissims.

Las begudas alcohólicas importadas en los mes de mars d'aquest any a Inglaterra, son:

	Cantitat	Valoració
	Galóns	Lliuras
Cognac.	223,655	100,821
Ron.	357,938	20,240
Altres menas. . .	156,751	42,234
Totals.	738,357	163,895

Comparadas aquestas xifras ab las de igual mes del any passat, resulta un augment a favor del 1899 de 173,855 galóns ab la cantitat y 25,507 lliuras en la valoració.

L'importació en los tres primers mesos d'aquest any ha sigut de 2.193,686 galons valorats en 420,226 lliuras. En conjunt aquest any ha disminuít l'importació, comparat ab lo 1898, en 233,551 galons.

Lo consum de begudas alcohólicas a Inglaterra, ha sigut en lo mes de Mars de 781,612 galons; 54,638 galons més que en igual mes del 1898.

Desde primer de Janer a 31 Mars, lo consum ha sigut aquest any de 2.205,005 galons; 159,818 galons més que l'anterior.

La Junta de Aduanas inglesa ha dat una orde de gran interés per los comerciants relativa a l'importació de mostres.

Segons aquesta orde las Aduanas inglesas admetran, lliures de drets los encls de vins, espumosos o no espumosos, que s'envien ab ampollas com a mostres. No s'limita la cubada de l'ampolla que s'envia en cada cas a la conveniencia del interessat, pero la cantitat de vi correspondent a cada mostra no ha de pasar de la que corresponia al pago de 10 chelines de drets, per rahó de sa forma alcohólica. Mes clar.

Ab los drets que actualment estan vigents, poden enviar-se, com a mostres lliures de drets: 40 ampollas de tres quarts de litre ó 80 mitjas ampollas de vins, que no passen de 17 graus centesimals; 20 ampollas ó 40 mitjas dels vins quina graduació estiga compresa entre 17 y 23 graus centesimals.

En lo cas de que la cantitat de vi enviati com a mostra passi d'aquests limits, sols s'admetrà lliure de drets presentant factura en la que s'especifici que l'envio's fa com a mostra y que no's carregal preu al receptor a qui vagi consignat; ademés, s'ha d'acompanyar una declaració dels agents d'embarcament responsables de que s'ha embarcat y transportat a Inglaterra com a mostra y no com a mercancia. En tot cas l'Inspector d'Aduanas ha de quedar convenent de que l'envio constiteix mostra comercial bona fide.

Desde Valencia s'han enviat a Londres 34,073 caixas taronjas, a Liverpool, 30,115 idem idem; a Manchester 9,000 idem idem; a Glasgow y Hull 27,508 idem idem.

Las cotizaciones son:

Taronja Oporto, de 5 a 8 chelines caixa.

Idem Valencia, de 14 a 8 idem idem.

Idem Denia, de 14 a 20 idem idem.

Amargós, Sevilla, de 7 a 8 idem idem.

Idem Málaga, de 7 a 8 idem idem.

Idem Sicilia, de 2 a 3 idem idem.

Limonas, Messina, de 5 a 8 idem idem.

Idem Palermo, de 4 a 13 idem idem.

Cebas, Valencia, de 6 a 8 idem idem.

La taronja de Valencia se sosté bé de preu, ab tendencia d'alta.

Darrera informació

Telegramas de l'Extranger

L'indemnización

París, 2, 12:20 mat.

Telegrafia de Washington dihent que han sigut entregats a una casabanca los 20 milions de dollars d'indemnización, los quals quedan a disposició del Govern espanyol.

"El Nacional"

Madrid, 1, 8:15 nit.

Segueix El Nacional publicant la serie d'articles tractant de l'Administració militar.

En l'article d'avuy el «Capitán Verdades» continua contestant l'article del «Capitán claridades» en que aquest refutava lo que aquell digué sobre'ls abusos de l'Administració militar a Cuba.

Aquest article ofereix escassa importancia.

Noticias de Marina

Ha sigut nomenat comandant del «Martín Alonso Pinzón» lo tinent de navio de primera classe don Martí Gutierrez de Zabalañas, que sustitueix en dit càrrech a don Manuel Curbellá.

Lo Tinent de navio senyor Montojo ha sigut agregat per sis mesos a la comandancia de Marina de Málaga.

—Han ofert avuy sos respectes al Ministro de Marina'l general Monterola y'l capità de fragata don Antoni Perea.

Misas

Demà se celebraran misas solemnes a l'Esglesia de San Saccés, costejadas pel Ministerio de Marina, en sufragi dels marins morts al Callao y en las ultimas guerras.

Oposiciones

Avuy han verificat exercicis en las oposicions d'aspirants al cos general de l'Armada 62 opositors.

—L'importació en los tres primers mesos d'aquest any ha sigut de 2.193,686 galons valorats en 420,226 lliuras. En conjunt aquest any ha disminuít l'importació, comparat ab lo 1898, en 233,551 galons.

Lo consum de begudas alcohólicas a Inglaterra, ha sigut en lo mes de Mars de 781,612 galons; 54,638 galons més que en igual mes del 1898.

Lo primer de maig

Valencia.—La festa obrera sols s'ha notat per haver aparegut engalanats los balcons del Casino Obrer.

A las deu del matí s'ha celebrat un meeting al Teatre Pizarro.

Saragossa.—Ordre complet. La festa obrera ha passat casi desapareguda a la ciutat.

Oviedo.—S'ha celebrat un meeting obrer presidit pel «compañero» Guillén Alvarez, qui cedi la paraula al «compañero» Domingo Perez, de Mieres.

Aquest criticá als partits polítics actuals, exhortant als treballadors a ingressar al partit socialista obrer.

Després parlá'l «compañero» Vigil. Concurrencia numerosa.

Ordre complet.

Gijón.—La festa obrera ha transcorregut ab completa tranquilidad.

Entre'ls obrers, molts continuaren treballant.

Altres recorregueren las obras; excitant als operaris a que abandonessin la feyna.

Los obrers que han vagat han verificat una gira campestre.

Las tropas estavan aquarteladas.

Coferencia

Lo Comte de Romanones ha conferenciat ab lo senyor Sagasta.

Se creu que no han convingut encare la candidatura pera las próximas elecciones de concejals.

Probablement la lista dels candidats quedará terminada'l dimecres.

Nombrament

La Reina ha firmat avuy un Decret designant pera'l mando de la Comandancia d'enginyers del primer cos de exercit al general Rizo.

Visita

Lo general Azcárraga, president del

COTONS

	Tanca mercat	Clausura anterior	Alta	Baixa
30 Abril 1899.				
NOVA YORK.	(Disponibles.	63 1/16	63 1/16	—
	Futurs, Juny.	5.83	5.83	—
	(Disponibles.	5 11/16	5 11/16	—
NOVA ORLEANS.	Futurs, Juny.	5.82	5.82	—
Arribos en los ports dels Estats Units lo dia 29 Abril. 17,000 balas.				
en igual fetxa de l'any passat. 11,000				
30 Abril 1899.				
LIVERPOOL.	Disponibles.	3 3/8	3 3/8	—
	Futurs, Juny.	3 3/8	3 3/8	—
LIVERPOOL. Futurs, Abril-Maig.		3 19/64	cambi de mes	—

Moriat sense variació.

BARCELONA, 1 MAIG 1898

Dos projectes

Madrid, 2, 1:05 mat.

Se creu que'l projecte de lley de Sanitat será molt poch discutit al Parlament a causa d'haver sigut redactat per elements de totas las oposicions.

Quan lo projecte siga presentat a las Corts, se trobará molt avensant la redacció del articulat.

Per lo que toca al projecte de lley provincial será presentat en la segona etapa legislativa, per motiu d'exigir un detingut estudi per part dels ministres.

Sobre'ls presoners espanyols

Madrid, 2, 1:40 mat.

El Espanol ha celebrat una entrevista ab lo capità Olmeda, lo qual ha declarat que la llibertat dels presoners espanyols de Filipinas será difícil mentre duri la guerra entre yanquis y tagals, sobre tot donant l'escàs interés que s'americanos prenen en l'assumpte.

Lo tracte que's dona als presoners no es tant cruel com se diu; lo que passa es que'l indi es molt sobri, y com en qualsevol cosa passa, se creu que'ls espanyols poden imitarlos.

Sobre'schiment

La herencia Soler

Madrid, 2, 1:55 mat.

Se diu que examinats los datos del procés instruit per la pérdida de l'esquadra d'en Cervera, se sobre'schirá la causa en vista de que'ls que's compliren ab las ordenances.

En vista de ser tant lo temps que tarda en resoldres lo plet a causa d'haver en Alexandre Soler deixat hereva de sa fortuna a la Reina, aquesta ha ordenat que als llegats del testador s'hi afegeixin los interessos fins que aquells siguin entregats als interessats.

Lo donatiu importará uns tres milions de rals.

Visita técnica

Madrid, 2, 2:10 mat.

S'ha telegrafiat al contralmirall Cámara ordenantli que vagi a Cartagena lo creuer «Giralda», ahont esperarà al senyor Inaz, lo qual, hostatjat a bordo d'aquest barco, visitarà Cádiz, Ferrol y el Nervión, estudiant las condicions dels arsenals y'l molo d'activar la construcció dels barcos en projecte.

Projecte d'en Pidal

Lo missatge a n'en Castelar

Madrid, 2, 2:25 mat.

Lo Consell d'Instrucció pública ha rebut lo projecte del senyor Pidal referent a las reformas que s'han d'introduir en la regzona ensenyansa, quinas serán discutidas a la reunió que's celebrará'l dimecres.

Los republicans entregaran lo dijous vinent lo missatge a don Emili Castelar.

Mercats regionals

PUIGCERDÀ.—Blat 32 pessetas, segol 20, civada 16, patates 10. Tot la carga.

Ous a 0:75 pessetas dotzena, moltó a 1:75 pessetas kilo, badella a 1:50 id. id., porch fresch a 2:50 id. id.

FIGUERAS.—Blat de 18 a 19:50 pessetas, mestall de 16 a 17, ordi de 9 a 9:50, civada a 8, blat de moro a 12:50, mill a 17, mongetas, classe superior a 24, corrent a 20, caragrats a 25, favas a 14, favons a 14:50, besses a 14, sigrons a 24 pessetas. Tot la quartera de 80 litres.

Anyells de pes aproximat 8 kilos, de 14 a 15 pessetas un. Gallinas de 7 a 9 pessetas parell; ous a 0:05 pessetas dotzena.

Patates de 18 a 21 pessetas los 120 kilos, segons classe.

Oli d'oliva de 8 a 9 pessetas lo mayal, segons la qualitat.

L'Hanovria semgüé ab superioritat.

—Veig, senyor Hervey, que no teniu pas un coneixement profundisat de l'istoria, ó que no rahunen ab gayre justesa. Cap de las donas que acaben d'anomenar, ha heretat la corona realment.

—Cóm? qué voleu dir? s'exclamá Teddy, no entenen una paraula.

—Comensém pel comensament y ho entendrem millor. Al meu país, a Hanovre, aquestes qüestions están resoltas per un reglament de familia que excoheix expressament a las donas del trono. A Inglaterra, no existeix cap lley escrita sobre aquest punt; tot se fa segons los usatges y precedents.

—Aixó es exacte,—feu de Vaux mentre lo Baró mirava al seu voltant en demanda de confirmació:—Demostréme que l'accessió d'una dona al trono ha tingut un precedent, y desde demá faig jurament de fidelitat a la Princesa Alexandra.

—Cóm, no n'hi ha ni un?—preguntá lo abanderat, al etzar.

Sturmer aprofitá la ocasió ab habilitat pera desenrollar sa argumentació.

—No; en realitat, tots los precedents van en contra. Si'ns remontem a l'epoca saxona, las lleys de successió serán naturalment molt irregulars; pero no obstant, no troba-

reu una dona al trono una sola vegada. Lo primer precedent que's troba després de la conquesta es lo cas de la emperatriu Maud. Son pare, Enrich I, feu tot lo que pogué pera assegurarli la corona, com a única supervivent de sos fills; pero desde que fou mort, se la deixá de banda y la corona recaygué en Esteve, l'horeu mascle més prxim.

—No obstant, hi hagué guerra civil,—objectá Hervey que sentia la necessitat de respondre al tentador.

—Tot justament. Si no s'hagués discutit gens la qüestió, lo precedent ja no tindria la mateixa importancia. Jo crech que aixó es en un principi atmes per tots los juristas inglesos. Donchs, hi hagué guerra civil que s'acabá a favor d'Esteve y pujá al trono fins a la seva mort. Si examinem lo quadro dels soberrans inglesos, trobareu lo nom d'Esteve com havent regnat durant tot lo periode desde la mort d'Enrich I, y en lloch trobareu lo nom de Maud.

—Ab aixó, voldria dir a entendre que a Inglaterra hi ha una lley sálica?—preguntá lo tinent, a qui la discussió en aquell moment interessava molt y molt.

—No, exactament una lley sálica, no; no, y aquest es lo cantó curiós de la qüestió. La

lar de las pretensions d'Eduard III al trono de Fransa.

—En qué pot interessarnos aixó?

—Senzillament, demostrant las nocions que prevalian allavors referents a la lley. Quant Eduard pretengué'l trono de Fransa y'ls francesos invocarun la lley sálica, ell no considerá que aixó fos una oposició al seu dret. Ell digué: «Es cert, jo regonech que una dona no pot pas heretar la Corona a Fransa; jo no declaro pas que la meua mare siga la vostra reyna; pero sostinc que com qualsevol altra dignitat, segons la lley feudal, una dona pot transmetre la corona al seu fill, y jo vinch a demanarla.» Aquesta fou la seva situació, que correspon ab la d'Enrich segon, dos sigles avans. Tres anys després que Eduard hagué reivindicat lo titol de Rey de Fransa, sa mare Isabel, en qual nom lo reivindicava ell, vivia encara! Però l'argument més contundent, potser nos lo proporciona Lambert Simuel.

—Lambert Simuel! Voleu dir lo pretendent?

—Just. Vos recordeu per casualitat lo que ell preténia ésser?

Teddy mogué negativament lo cap. Los coneixements historics no eran suficientment amplis pera permetreli seguir al ba-

LAS COMARCAS

Plana de Vich

VICH.—Dimecres, dia 23, i dimars, dia 24, se celebraren les festes de la Plana de Vich, en les festes de Sant Jordi i Sant Jordi, respectivament, lo primer fou lo més concorregut, degut a que va escampar en dia festiu i en tots dos va notar-se aquella animació que solament regna en les festes de la Plana de Vich; alguns pagesos dels voltants no s'escaparen pas de parlar, com sempre, les seves taulas i rifar cocas, tortells, pans de pessic i altres futeses, trobant també ocasió per divertir-se los aficionats al tiro de colom.

Se'n ha dit que les monjes cistercienses del Monestir de Fontfroide tracten d'establir una casa en nostra Plana, i que a aquest fi ha permeneat uns quants dies aquí en nostra ciutat lo reverent P. Abat Francisco Maria Xavier.

Dimecres, dia 23, entregà sa ànima al Criador lo reputat metge d'aquesta ciutat doctor don Antoni Bayés i Fuster, després d'una llarga i penosa enfermetat.

Havia exercit varies vegades lo càrrec de concejal i en la actualitat era tinent de Alcalde.

L'enterrament fou una verdadera mostra de les moltes simpaties que s'havia conquistat entre la vigatana.

Rebi sa família, en particular sos fills i benivolents amics i compatriotes nostres, don Cándid, Joseph i Lluís, lo més sincer pesame per tan sensible com irreparable pèrdua.

Molt ben rebuda ha sigut la notícia de haver sortit guanyador de la Flor Natural, en los Jocs Florals d'enguany, nostre apreciat, i no menys benivolent amic i compatriota nostre don Lluís B. Nadal; no sabem pas a quina dama voldrà ferne present del premi, però suposem que al fer la elecció, no oblidarà pas a las vigatanes. De las moltes felicitacions que ha rebut

de sos numerosos amics li preguem que accepti la nostra com la més coral y sencera.

Mossen Pere Boñill, donà dissapte pasat en lo Circol Literari, la conferencia correspondient al mes d'Abril.

En ella'n va parlar lo conferenciant del Museu Nacional de Nápoles, del tipo neapolità, de sa visita a Pompeya, del Vesubi y sas erupcions, en fi, va començar las impresions que havia rebut durant son viatge a aquestos punts: La claretat y sencillesa que tant recomanable es en aquestos treballs, hi abundaban tant, que en certes ocasions semblava ben be que's trobavan al lloch que ell ens descrivia; acabà, demostrantnos que per fer efectives no's necessitan pas moltes de diners, puig que ell, ab pocas pessetas, menos de 150 liras, va recórrer per tots los punts de la seva narració que fou coronada per la escullida concurrencia ab un fort y prolongat repicament de mans, que li prodigà, sense fersen pregar gota ni mica.

Presidi la sessió lo celebrat poeta y novelista català doctor don Martí Genis, qui felicità, en nom del Circol, al conferenciant.

Rebi Mossen Boñill una forta estreta de mà, y esperem que no serà pas l'última vegada que'ns mostrarà semblants treballs.

La Garrotxa

BESALÚ.—Mereixen especial aplausos los iniciadors dels exercicis espirituals que s'han celebrat durant la darrera setmana en las iglesias de Sant Vicents y Sant Pere.

Lo P. Aguilera, de la Companyia de Jesús, dirigia la paraula evangélica dues vegades al dia, al mati per las donas, y al vespre pels homes. Ha predicat en català, per lo que la fructu de la seva predicació han sigut abundants.

La Comunió general del diumenge, celebrada com a final dels esmentats exercicis fou un acte brillantíssim.

Celebrém moltíssim la millora que experimenta nostre company Joan Casellas,

lo qui després d'haverli practicat una operació bastant difícil per un tumor interior, sembla que anirà be, gracias als bons cuidados dels senyors Mascafé de Banyoles y Manlleu, y als metges Busquets y Costà.

Dimecres d'aquesta setmana se farà la festa atomenada del Roser, com es costum en tots los anys.

Notas ciclistas

Segons rumors, se tracta d'organisar una carrera de Saragossa a Barcelona, per la tardor vinenta; sembla que s'han concedit importants premis en metálic, que asseguraran lo concurs dels corredors estrangers y estimularán als d'aquí pera fer una carrera bonica.

Lo trajecte a recórrer es de trescents y pico de kilómetres. Amunt y a preparar-se!

VARIETATS

Lo matxo d'en Trumfas

En Pau Trumfas era un xicot molt tonto, que acreditava la marca de fábrica del seu pare; un pagès que tenia moltes terras y diners.

Arribà un dia que, vulguent barrinar quelcom lo magi del pare d'en Pau, se li ocorregué enviar son fill a ciutat pera que s'enllestís; pera lo qual se feren los preparatius, y quan tot estigué a punt de solta, digué lo Trumfas pare a la trumfa novella:

—Mira noy, ton pare t'envia a ciutat pera que coneguis lo món y vingas fet un home apte pera tot, y principalment pera ésser lo rey de nostra comarca. Gasta tot lo que hagas de menester, y tant prompte com se t'acabi alguna cosa m'ho envias a dir.

Allissonat d'aquesta manera, emprengué son viatge, en Pau Trumfas, a cavall d'un matxo. Però, vengué aquí que, com lo noy no

era gayre bon cavaller, y lo matxo era animós, va passar que a mida que l'animal trotava, en Trumfas fill, s'anava escorrent esquena avall, fins que al poch rato se trobava a las ancas del animal, d'ahont per moments anava a caure.

Alashoras, lo xicot, arripantse fort ab las mans, a las fitras de la sella, se girà cap al mosso que'l seguia a pochos passos, y digué:—are es meva,—cridà ab veu autoritaria:—Ramón, ves a casa y digas al pare que t'ongui un altre matxo. Que aquest se m'acabi!

ENDEVINALLA

Soch animal d'aygua, puig quan neva ó plou m'enxampo, m'esponjo, m'enlayro ufandós.

Mes plego las alas en quant surt lo sol, y corro a amagarme, neulit, a un recó.

La solució demà

XARADA

La ha es en tota ocasió negació; Ha-dos es volhi apropé del vuyt; Dos ters: i si la infla'l vent va corrent.

Instruix quans es com cal moralisa quans es noble y'l libre que més té'l poble lo qui porta'l nom total.

LLECH.

La solució demà

ACROSTICH

Substituir los punts per lletres que llegidas horitzontalment donguin noms d'aus y las estrelles per lletres que verticalment donguin lo nom d'un altre au.

FRANCESC ANGLADA.

La solució demà

Solució a la endevinalla d'ahir

LO PEIX Y LA XARXA DE PESCAR.

A la targeta

LA VEU DE CATALUNYA.

Al rombo

T	O	T
P	A	R
T	O	R
A	R	E
A	R	A

Espectacles

Teatre Catalá. Roma.—Societat Figaro. —Auy dimars: Lo Tuví obra del gran Felu. —Cortina: (Jo sé tot) (dos actes). —Preus y hora de costum. —Dimecres, estreno del Cambi de lluna comedia en 1 acte de Baus y Baus.

Teatre de Novetats. Companyia de opera. —Auy dimars. XXII d'—bono. Ubi a representació de la opera en tres actes del nostre Roger. Josephus vendus par ses seurs. A dos quarts de nou.

Tivoli. Companyia de sarsuela y ópera espanyola. —Martina ópera en 3 actes y lo acte segon de Orfeo.

Eldorado. Teatre de Catalunya. —Auy dimars. Dimecres. XXII d'—bono. Ubi a representació de la casa de los escuderos. —Amor engendra desdichas ó el guapo ó elife y verdaderas horas. —El trabuco y Pepet, Tonet, y Noret. —La pandera, non say, neta comich l'irich estrena. —Auy dimars. Dimecres. XXII d'—bono. Ubi a representació de la casa de los escuderos. —Amor engendra desdichas ó el guapo ó elife y verdaderas horas. —El trabuco y Pepet, Tonet, y Noret. —La pandera, non say, neta comich l'irich estrena. —Auy dimars. Dimecres. XXII d'—bono. Ubi a representació de la casa de los escuderos. —Amor engendra desdichas ó el guapo ó elife y verdaderas horas. —El trabuco y Pepet, Tonet, y Noret. —La pandera, non say, neta comich l'irich estrena.

Nou Retiro. Rambla del Centro.—Viñetas fantásticas y otras atracciones, todas las noches a las 8. Diversos para las familias.

Saló Mágich. Rambla del Centro.—Viñetas fantásticas y otras atracciones, todas las noches a las 8. Diversos para las familias.

Sociedad Cinemática Internacional. Plaza de Catalunya (antiga armería). —Exhibiciones diarias de 4 tarde a 12 nit; festins de 10 a 1 mati.

Motographe Marti. Rambla d'Estudis, 9. —Academia de Ciencias. —Sesiones cinematográficas de 6 tarde a 12 nit. —Auy nou programa.

Sombrillas. En-tout-cas, Pa-raysas, Vinos. —Gran novetat y economia, a la fábrica El Louvre, 5, Archs, 5.

Imprempta LA VEU DE CATALUNYA. Santa Mónica, 2.

GUANO PINKLEY ERNEST COULET

39, Ronda de Sant Pere 39, Barcelona.

SERVEYS DE LA COMPANYIA TRASATLÁNTICA DE BARCELONA
LÍNEA DE LAS ANTILLAS NOVA YORK Y VERACRUZ
Combinació a ports americans del Atlántich y N. y S. del Pacífich

Cada mes surten de Barcelona y de Cadix, vapors pera las Palmas, Puerto-Rico, Habana, Progreso y Veracruz y además ab trabord para la litoral de Puerto-Rico, Cuba y Santa-Únia.—La carga s'admet fins a dos dias a pans de la sortida.

Línea de Filipinas.—Cada mes surten de Barcelona vapors pera Port-Saíd, Adén, Colombo, Singapur y Manila.—La carga s'admet fins a la vigilia de la sortida.

Línea de Fernando Poo.—Cada mes surten de Barcelona y de Cadix vapors pera las Palmas, ports de costa O. de Africa y golf de Guinea.

Serveys de Tàneret.—Lo vapor "Joaniquí del Piélagos" surt de Cadix los dilluns, dimecres y divendres, pera Tàneret, Algeciras y Gibraltar, retornant a Cadix los dimars, dijous y divendres.

Per més informes en Barcelona, Ripoll y Gomp, Pla de Palau, cantó al carrer de la Marquessa.

ULLS DE POLL Y DURICIAS
se curan desseguida usant lo

CALLICIDA ESCRIVA
Es de color clar y transparent. No es perillós d'usarlo com moltes de sas imitacions: es innocent. Es fàcil d'usar: se posa duas o tres vegades l'ull de poll ó duricia ab lo pinzell suau en lo CALLICIDA cada volta que s'usa y al cap de 4 ó 5 dias cau l'ull de poll.

Estoi, ampolla y pinzell, 6 rais
Se ven per tot Espanya, Portugal y Américas. A Barcelona, a casa del autor Jaume Escrivá.

Jaume Escrivá, Farmacia de la Estrella.—Fernando VII, 7,
(cantonada del carrer d'Arcs, en front lo passatge de Madoz)

HERNIAS (irencaduras) y OBESITAT
S'alien en absolut ó s'uran radicalment ab los invents privilegiats del ortopédich especialista don Pere Ramon, distingit excepcionalment per la Real Academia de Medicina. Las personas (del un ó del altre sexe) que bagin de casarse y estiguen vençuts ó patixin d'algun altre defecte de las regions abdominal ó inguinal, radicalment com a incorregible, poden curarse a lograr una correcció absoluta ab pochos mesos, com ho logran tots los que visitan lo despatx del esmentat ortopédich, ó demanen lo folletó que s'envia gratis.

Carrer del Carme, número 38, primer pis, Barcelona

DINER
seus interès adelantant, se deixa sobre robas, joyas, mobles, gresos y altres objectes. Casa autorizada pel Govern y garantida ab lo dipòsit corresponent.

Mercaders, 10, principal.—Hi ha despaig particular

GABINET MÉDICH ESPANYOL
dedicat a la curació de las malalties de las

Vías urinarias
DEL HOME Y DE LA DONA
Honoraris módichs.—CORTS (Granvia), 222, primer

Ferro, Manganés, Fosfat de cals
Noyas joves en la edat crítica ab la sangh pobre, organisme desmillorat, descoloriment, cansament, irregularitats en sas funcions: més de 20 metjes han certificat lo resultat de las

PÍLDORAS DE SALUD TRAYNER
(La robustesa del més bell sexe)
Fan venir gana, modifiquen los temperaments raquítichs, desenvolupen y hermesojan lo cos. Demanen los follets ab las instruccions a TRAYNER, farmacéutich.—Dipòsit: Madrid, M. García.—Barcelona: Societat farmacéutica, J. Uriach y Companyia, Dr. J. Andreu, Succesor de B. Buill.—Tarragona: Dr. Cuchí.—Lleida: Dr. Francisco Altisent.—Girona: Doctor Joan Amatller.

DEU ANYS SEGUITS D'EXIT
La epilepsia (mal de Sant Pau), histèrich, convulsions, vertíchs, tremolors, insomni, migraña, dolors neurálgichs, palpitations y demás accidents nerviosos, se curan sempre ab l'ELIXIR BELTRAN —12 anys de gran exit!

NERVIS
Venda: FARMACIA BERTRAN, Junqueras, 2

CURA LO VENTRELL
La perla antigastrálgica del Dr. Delgado
Remey radical contra las malalties del ventrell, ja sia dolor, cor-agre, vòmits després de menjar, desgana, debilitat del ventrell, mal gust de boca, disenteria, y en general totas aquellias molestias que nasixen de malas digestions, sinó ó no dolores.—Dipòsit Central a Sevilla: Farmacia "El Globo", Tormán, 20.—A BARCELONA: Farmacias de "La Estrella", Fernando VII, 7; de "El Globo", Plaça Real; de Borrell germans; Doctor Andreu, y J. Uriach y C.

Esquelas mortuorias
S'admeten fins a las sis de la tarde y fins a las tres del mati.

PISOS
per la llaga. Carrer Non Sant Pau, 27. Grans, bones vistas, aygua abundant. Rabó, porteria.

Hi ha pera deixar
en lletre y hipoteca. Man azer, 30, t. recó (Gra-cia), xadà Górraga, de 3 a 6 fent, de 10 a 1.

Bicicleta
matxa inglesa, se ven. Pena y Puig, Valldonzella, 5 int.

VI D'OSTRES Y MARQUES.
Aumenta la gana y es un poderós confortant pera las personas debils y delicadas del ventrell. Es suau y pot prendre indistintament, en tota mena de menjars. De venda, Hospital, 109.

Diner
al acte s'ha tota reserva en primeres ó segones hipoteca 4 per 100 any y ab lletre 12 per 100 mes. A projectaria, comercianta dividuis, us de fructs, gèneros, pòpolsas d'empeny y joyas. Ronda St. Antoni, 58, magatzem de 0 a 1 y Ronda Universitat, 6, 8, 1, 1, 2, 3.

S
se desitjan locals capacos de 500 metres quadrats —b forces y vapor preferible on diferents pisos; dirigis per escrit A. C. 19.—Rambla Centre, 57. C. A. Anuncia.

FEMS
Establada verticada, sense cap classe de barreja. Es lo millor adós per las terras. Se ven al engros y a la menuda.

Capitalistas
Nogens de grans beneficis. Informar: carrer Mantaner, 50, tercer pis, Gracia, xadà Górraga, de 3 a 6.

Bicicleta
per venze vises a durant 4 o 10 dies mesos de 10 a 12 y de 2 a 6, Giralt, 4, seg n. pis.

Aygua Minero-Medicinal Natural de la Font
—RUBINAT-ILORACH—

RUBINAT-ILORACH
25 ANYS D'EXIT UNIVERSAL

Superior a todas las ayguas clorufadas y magnesiadas

BROLLA de la mateixa den: NO ES DE POU, com ho son moltes de sas similars. Unica que purga immediatament a petitas dosis y sense irrita. Combat maravellosament todas las malalties del aparat digestiu.

S'emplea particularment pera corregir las malalties següents: Constipación cansonera de ventre, infarts crónichs del fetge y melas obstruccions viscerales, desordres funcionals del ventrell y budella, febres y dipòsits biliosos, febres tifoides, congestions cerebrals, afeccions herpéticas, febre groga, escrófulas (tumors frets), obesitat (grosaria), etc.

Exigir sempre en las ampollas la etiqueta groga, portant aquest esot ab lo nom de Rubinat, la firma y rúbria del DR. LLO-RACH en lo coll de las mateixas

Se ven en todas las farmacias, dipòsits d'ayguas minerales y droguerías al engros.

Administració y oficinas: Corts, 288, entressol.—Barcelona

DOLOR
reumático, inflamatori, neurálgich, gotós, afeccions catarrals y las produhidas per cambis atmosfèrics. Curació radical y absoluta immediatament, infalible, usant la Fina-poro-membrana RAMON (inspirada pel gloriós exvi doctor Letamendi). Demanda prospectes en las bonas carniseries. També se n'envia.

Carrer del CARME, núm. 83, primer pis. — Barcelona

ACADEMIA MERCANTIL
de Reforma de lletre, Arimètica, Teneuria de llibres, etc., idiomas y correspondencia; de set a nou de la nit.

CENTRE DE CONFERENCIAS
del Batllierat y Asignaturas universitarias.—Carrer de Casp, 71, (Col·legi de Sant Lluís Gonzaga).

NOTA.—Per als joves que no curan carrera ha creat aquesta Academia Conferencias de literatura, de economia y d'administració literaria, en las quals, junt ab la teoria corresponent, s'hi donarà l'importancia següda a la práctica y semblança de las mas renomnadas Academias del estranger.

Llibreria de Joan Baptista Batlle
Tapineria, núm. 48

Compra y venda de llibres antics. Aquesta llibreria s'encarrega també de proporcionar a sos clients todas las obres, tant antigues com modernes, referents a Catalunya.

Publica periódicament catàlegs, que envia de franch a sos clients.

afegí girantse vers lo tinent, es la primera vegada que sentí parlar de las incertituts legals respecte de la successió? Vos no desitjeu sino conèixer al verdader hereu?

—Segurament, mormolà Teddy qu'encara no s'havia refet de la sorpresa. Jo'm creya que tothom, lo rey, lo govern, y en una paraula, la nació entera, considerava com a natural l'accessió de la primpepa.

Los llavis d'Sturmter tingueren un somriure sarcástich.

Los llavis de Sturmter tingueren un somriure sarcástich.

—Han fet tot lo que han sapigut pera donar aquest aspecte a l'assumpit. Guillelm II, sempre ha detestat al seu germà. Los ministres suscitaren una guerra civil avans de cedir lo poder a un amo que temen; y naturalment, la patuleya ignorant está prompta a aclamar a una joveneta bonica, de la que no saben res, abans que un home de seixanta anys que sempre's ha plantat cara. No obstant, jo m'hauria pensat que un fill de lord Wisbeach no podia ignorar los drets del Duch de Cumberland, per mince que hagués sigut lo profit tret en públich. Son Alteza Real preferíex que la successió estigui oberta a fi de pendre las midas necessarias pera l'affirmació de sos drets.

coronat rey d'Inglaterra; sos dos caps se troban a las monedas y son nom precedida al de la seva dona en los documents jurídichs del regne.

—La diferencia entre las lleys inglesa y francesa, seria, donchs, que a Fransa la dona es completament excludida, mentres que a Inglaterra, tot y no podent regnar ella mateixa, pot transmetre la corona a son fill ó a son marit?

—Al seu fill, sense cap dubte; no hi ha precedent per lo que toca al marit. Examineu novament lo cas de la emperatru Mand. A la mort d'Esteve, que morí sense deixar fills, fou son fill Enrich que pujà al trono, per més que Mand va viure encara tretze anys més! Com hauria estat possible aixó, si s'hagués considerat a Esteve com un usurpador? Mand hauria desembarcat a Inglaterra com Carlos II, y hauria comensat la seva fetxa desde la mort de son pare.

Hervey no sabia que respondre a un rahonament tant plausible y que a pesar seu, no deixava de ferli impressió.

—Passém a temps menos antichs en que las donas han pujat realment al trono.

—Hi aniré d'aquí un instant. Encara queda un precedent que dona molta llum, y molt interessant sobre la qüestió. Vall par-

lley, per lo que té que veure ab la Corona, sembla particular a Inglaterra, encara que modelada sobre la lley feudal universal pera las dignitats hereditarias. La regla del dret feudal en tots los païssos sembla haver estat que una dona podia transmetre, però no tenir fén. Vayem la tenencia? Un fén era mirat com un cens militar, una dona no podia fer aquest servey militar, y per lo tant, no podia heretar ella mateixa, si bé podia transmetrel al seu fill.

—Y pel seu marit?—interrompé Metcalfe, que volia semblar auditor imparcial.

—Aquest estava regularisat pel dret que tenia'l senyor feudal d'escollir un espós pera una hereua orfa. D'aquest modo, de fet donava lo fén per segona vegada. Però vosaltres recordareu lo cas de Libilla, la hereva del trono de Jerusalem, no es veritat? Va casarse ab Guy de Luisignan, que tot seguit fou coronat com a rey y tractat com a sobe-rà. U recordem dels temors del poble anglés quan va saberse que Marta anava a maridar-se ab Felip d'Espanya. Wyatt va alçar una rebelió pera impedirho. Sens dubte la teoria era que l'acte sol del casament investiria a Felip de l'autoritat real. Lo contracte de matrimoni anclavia tota mena de clausulas estrictas pera impedirho. Donchs fou

Teddy mirà al seu voltant ab un sentiment de pena.

Era alló una honrada qüestió de dret ó de lley que ell discutia, ó no era més que un insolent pretext destinat a encobrir un complot criminal? Alguns dias avans, lo jove oficial de guardas hauria pogut escoltar sens gran inquietut proposicions ofentils desampenyar un paper en aquell torcement de successió. Mes, ara, lo record de las paraulas de sa promesa aquell mateix dia, li pesavan y comprenia que tota sa esperansa d'obtenir algun dia la ma de Fanny anava lligada a la promesa que li havia fet de fidelitat a la primpepa real.

Sturmter endevinà una part, sino la totalitat de lo que passava en son interior.

—Parlem de tot aixó tranquil·lament, va fer decantante sobre la cadira. Metcalfe, allà hi ha un garrafó que sembla que l'hagueu oblidat. La qüestió se reduheix a lo següent: segons la constitució inglesa, una dona pot heretar la corona?

Teddy se'l va mirar tot encantat, y després se posà a riure.

—Jo m'hauria pensat que aquesta qüestió estava resolta feya molt temps. Ja hom tingut tres ó quatre reynas: Maria, Elisabeth, Agua.